

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การควบคุมสินค้าคงคลังนับเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่และนำมาพิจารณาในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากการมีสินค้าคงคลังนั้นจะต้องใช้เงินลงทุนซึ่งมีมูลค่าสูงในกลุ่มของสินทรัพย์หมุนเวียน ดังนั้นผู้บริหารฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสินค้าคงคลังจำเป็นต้องเฝ้าติดตามระดับสินค้าคงคลังอยู่เสมอ และจัดหาให้มีจำนวนสินค้าที่เพียงพอต่อการจำหน่ายให้กับลูกค้า อย่างไรก็ตามการมีสินค้าคงคลังอยู่ในระดับต่ำนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องการเพราะมีผลดีต่อเงินทุน และค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บสินค้าคงคลัง ตรงกันข้ามถ้าหากมีสินค้าคงคลังในระดับสูงจะมีผลทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนลดน้อยลง การที่มีสินค้าคงคลังต่ำเกินไป อาจทำให้เกิดปัญหาสินค้าขาดมือ (Shortage) จนมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจลดลง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการมีสินค้าคงคลังต่ำหรือสูงเกินไป ย่อมจะไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อการดำเนินงานของธุรกิจ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว จึงควรมีการจัดการเกี่ยวกับสินค้าคงคลัง เช่น การหาจำนวนการสั่งซื้อสินค้าที่เหมาะสมและประหยัด การหาระดับสินค้าเพื่อความปลอดภัย (Safety Stock) และการหาจุดสั่งซื้อใหม่เป็นต้น ถ้ามีการจัดการกับสิ่งต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาเป็นอย่างดีเหมาะสมถูกต้องแล้ว ก็ย่อมจะเป็นที่เชื่อแน่ว่าจะสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้เป็นจำนวนมากและเพิ่มกำไรของธุรกิจได้อย่างแน่นอน

ในจังหวัดเชียงใหม่มีธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้างจำนวนมากโดยมีขนาดแตกต่างกันไป ซึ่งโดยทั่วไปธุรกิจประเภทนี้เป็นธุรกิจที่มีชนิดของสินค้าเป็นจำนวนมากไว้บริการให้กับลูกค้า ซึ่งมักจะประสบกับปัญหาต่าง ๆ เช่น เนื้อที่ไม่เพียงพอในการเก็บสินค้าคงคลัง เกิดความล่าช้าในการตรวจนับสินค้าคงเหลือ เกิดปัญหาสินค้าขาดมือ หรือมีสินค้าบางประเภทเป็นจำนวนมากเกินความจำเป็นทำให้เกิดเงินทุนจม

สำหรับห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ชื่น เชียงหลี่ (สาขา) ซึ่งเป็นกิจการตัวอย่างของการศึกษานี้เป็นผู้ค้าวัสดุก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่มานานกว่า 30 ปี การเจริญเติบโตของกิจการเริ่มมาจากกิจการแบบครอบครัวเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จากการศึกษาลักษณะการดำเนินการด้านการจัดการสินค้าคงคลังของกิจการตัวอย่างพบว่า ขาดการจัดการสินค้าคงคลังที่เป็นระบบ การสั่งซื้อสินค้าแต่ละชนิดอาศัยประสบการณ์ของพนักงานขายเป็นเกณฑ์ เฉพาะสินค้าในหมวดผลิตภัณฑ์ของ

เครื่องซีเมนต์ไทยเท่านั้นที่มีการลงบันทึกการนำเข้าและนำออกของสินค้าด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แต่สินค้าส่วนใหญ่มีการลงบันทึกการนำเข้าและนำออกของสินค้าด้วยมือ จึงส่งผลทำให้ประสบกับปัญหา เช่น เกิดความล่าช้าในการตรวจสอบจำนวนสินค้าคงคลังที่มีอยู่ จำนวนสินค้าคงเหลือที่แท้จริงมีจำนวนไม่ตรงกับที่บันทึกไว้ สินค้าบางรายการมีจำนวนต่ำเกินไปหรือสูงเกินไป และมีเนื้อที่ไม่เพียงพอในการเก็บสินค้าคงคลัง ดังนั้นผู้ทำการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางในการจัดการและควบคุมสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงการจัดการสินค้าคงคลังของกิจการวัสดุก่อสร้าง กรมศึกษาห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ชื่น เชียง หลี (สาขา)

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะการจัดการสินค้าคงคลังของกิจการตัวอย่างคือ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ชื่น เชียง หลี (สาขา) เท่านั้น

2. สินค้าวัสดุก่อสร้างที่ใช้ในการศึกษาจะมี 36 ชนิด โดยพิจารณาจาก

ก. แบ่งกลุ่มสินค้าออกเป็น 12 หมวดย่อย โดยพิจารณาคุณสมบัติการใช้งานและรูปร่างลักษณะภายนอก ได้แก่

หมวดที่ 1 ผลิตภัณฑ์ของเครื่องซีเมนต์ไทย ซึ่งมีสินค้าหลักๆ ได้แก่ ปูนซีเมนต์, กระเบื้องมุงหลังคา, เหล็กเส้นและเครื่องสุขภัณฑ์

หมวดที่ 2 อุปกรณ์และเครื่องมือช่าง

หมวดที่ 3 อุปกรณ์ระบบไฟฟ้า

หมวดที่ 4 ผลิตภัณฑ์ระบบน้ำ / ก๊าซ

หมวดที่ 5 ผลิตภัณฑ์สีและเคมีภัณฑ์

หมวดที่ 6 ผลิตภัณฑ์เหล็ก / อลูมิเนียม / สเตนเลส สตีล

หมวดที่ 7 ผลิตภัณฑ์ พี.วี.ซี

หมวดที่ 8 ผลิตภัณฑ์ห้องน้ำ ห้องครัวและตกแต่ง

หมวดที่ 9 สุขภัณฑ์ / วัสดุปูผนังและพื้น

หมวดที่ 10 ผลิตภัณฑ์ไม้

หมวดที่ 11 อุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย

หมวดที่ 12 อื่น ๆ

ข. เลือกสินค้ามา 3 ชนิดจากสินค้าในแต่ละหมวด โดยสุ่มเลือกตัวอย่างสินค้าอย่างละหนึ่งรายการจากสินค้าที่มีอัตราการหมุนของสินค้า (Inventory turnover) อยู่ในระดับสูง ระดับปานกลางและระดับต่ำ

3. วิเคราะห์และจัดการเฉพาะสินค้าที่เลือกในข้อ 2 เท่านั้น

วิธีการศึกษา

1. รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้องกับกิจการค้าวัสดุก่อสร้างและการจัดการสินค้าคงคลัง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ภายใน หสน. ชิ่น เชียง หลี (สาขา) โดยการสำรวจและสัมภาษณ์ตัวต่อตัวกับผู้บริหารจำนวน 3 ท่าน และพนักงานที่มีหน้าที่ทั้งขายสินค้าและสั่งซื้อสินค้าจำนวน 10 ท่าน

จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิที่ได้ จะนำมาวิเคราะห์และทำการศึกษาเกี่ยวกับ

- ทฤษฎีและเทคนิคของการจัดการสินค้าคงคลัง
- ชนิดของสินค้าที่จำหน่าย เพื่อแบ่งเป็นหมวดย่อยภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด
- การวิเคราะห์อัตราการหมุนของสินค้าแต่ละชนิด
- การสุ่มเลือกสินค้าที่มีอัตราการหมุนสินค้าสูง ปานกลางและต่ำจากสินค้าในแต่ละหมวด อย่างละหนึ่งรายการ
- ข้อมูลและลักษณะการจัดการด้านสินค้าคงคลังของสินค้าที่เลือก
- วิเคราะห์หารูปแบบการจัดการสินค้าคงคลังที่เหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อทราบถึงแนวทางการจัดการสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพใน ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ชิ่น เชียง หลี (สาขา)

2. เพื่อทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับสินค้าคงคลัง เช่น ปัญหาความล่าช้าในการตรวจสอบจำนวนสินค้าคงคลังที่มีอยู่ ปัญหาระดับของสินค้าคงคลังต่ำเกินไปหรือสูงเกินไป และทราบแนวทางแก้ไขปัญหา

3. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการจัดการสินค้าคงคลังได้นำไปใช้ในการจัดการสินค้าคงคลังต่อไป